

PRAĆENJE VRŠNOG EKSPIRATORNOG PROTOKA KOD BOLESNIKA SA DIJAGNOZOM PROFESIONALNE ASTME

OREŠKI A.¹, Godić I.¹, Malkoč B.¹, Kesić J.¹

¹ KBC ZAGREB, Zagreb, Croatia
Zavod za alergijske i opstruktivne bolesti pluća

Objective:

Profesionalna astma je opstruktivna plućna bolest karakterizirana varijabilnim smetnjama u protoku zraka kroz dišne putove i bronhalnom hiperreaktivnošću povezanom s upalom dišnih putova, koja je dominantno uzrokovana udisanjem štetnih plinova, para, dimova ili prašina na određenom radnom mjestu, a ne astmogenim čimbenicima izvan radnog okoliša. Profesionalna astma uključuje nekoliko patofizioloških entiteta: alergijsku astmu s razdobljem latencije u kojem se razvije preosjetljivost na profesionalne alergene, dva oblika iritativne astme s razdobljem latencije i bez njega te astmu uzrokovanu specifičnim profesionalnim čimbenicima s nepoznatim patofiziološkim mehanizmima. Europsko respiratorno društvo (eng. European Respiratory Society, ERS) u svojim smjernicama dijeli dijagnostičke testove za profesionalnu astmu u tri skupine. Sadašnje smjernice preporučuju PEF-monitoring kao inicijalnu dijagnostičku metodu prilikom sumnje na profesionalnu astmu. Praćenje vršnog ekspiratornog protoka zraka, odnosno PEF- monitoring, metoda je samokontrole plućne funkcije kod ljudi koji boluju od astme i drugih kroničnih opstruktivnih plućnih poremećaja. Vršni ekspiratorni protok zraka, tj. PEF, definiramo kao vršni volumen zraka koji osoba izdahne u forsiranom izdahu u jedinici vremena, izražen kao L min. Pritom forsiranim izdahom smatramo maksimalno brz i potpun ekspirij nakon maksimalnog ekspirija. Smanjenje vrijednosti PEF-a podudara se sa stupnjem bronhoopstrukcije, pa svakodnevno mjerenje PEF-a daje dobar uvid u stanje

prohodnosti dišnih putova u astmatičara i vrlo je korisna metoda za utvrđivanje funkcije respiratornog sustava pod utjecajem štetnih čimbenika u stvarnim uvjetima rada i radnog okoliša na određenom radnom mjestu. PEF- monitoring preporuča se kao korisna metoda za procjenu težine astme, praćenje odgovora na liječenje , praćenje egzacerbacija i pomoć u prepoznavanju okidača pogoršanja asmatskih simptoma, pogotovo na radnom mjestu. PEF- monitoring je jednostavna, jeftina, neinvazivna i pouzdana metoda za utvrđivanje funkcije dišnih sustava u stvarnim uvjetima rada i radnog okoliša. Očekivana vrijednost PEF-a nije jednaka za sve ljude i razlikuje se ovisno o dobi, visini i spolu.